

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Pomagajmo si, združimo se!

S Štajerskega, 14. aprila 1899.

Naši politični nasprotniki občudujejo nas, stavijo nas celo sebi v izgled ter pravijo, da urno napredujemo.

Nam more vse to prav biti, v kolikor se ne čuti iz tega grda zavidnost, ki se nam studi in žali naš etičen čut; zadovoljni pa smo lahko, da se nas boje, in da jim imponujejo naši uspehi! Nikakor pa nimamo vzroka, s svojimi uspehi sami zadovoljni biti, zlasti ker vemo, da marsikaj še ne stoji na trdnih tleh, da se nam še čisto godi krivica, kjer bi tega ne trebalo, ker nam je znano, da bi se še marsikaj doseglo, kar nam gre.

Da bi se te nedostatnosti odpravile, treba je povsod dela, pa ne kriččega, ampak tihega in vstrajnega, s kojim se največ doseže.

Od visoke politike nimamo ničesar pričakovati; prezmedena je, in vsak dan nas uči, da nam dajo toliko, v kolikor se nas boje. — Na naše kulturne potrebe in pravične zahteve se ne ozirajo nikjer — vsaka pridobitev je po hudih naporih težko priborjena.

Če pa hočemo, da bode upliv naš rasel, da bodo naše pridobitve trajne, treba nam je spodaj, v temelju začeti in ta naš temelj je kmečki stan. Ta jedino je naša nada. On daje nam inteligenco in se nam bori za pravice; on nam daje prvobornost, on nam daje narodne obrtnike in narodno meščanstvo, kar ga imamo. Jedino ta stan je temelj naše bodočnosti.

Vedel tega pa nismo nič na slabšem nego naši nasprotniki. Naraščaj naš, ki izhaja iz kmečkega stanu, je vztrajnejši, trdnjejši in — kar je najbolje — značajnejši in pravičnejši, nego naraščaj naših nasprotnikov. Baš radi tega pa je tudi bodočnost naša!

Kadar pride v naše vrste tudi tista gosposka mehkužnost, puhlost in brezznačajnost in krivica, kakor se je porajala v nasprotnikih vrstah; kadar bodo začeli v

našem taboru „barantati“ s patrijotičnimi čutili, potem smo tudi mi izgubljeni in prav bi nam bilo. Pod temi pogoji ne imeli bi pravice do obstanka in zmage, kakor je oni sedaj nimajo.

Da pa nam ta temelj ne izgine, treba mu ni samo moralčne, ampak pred vsem gmotne podpore. Veliko storilo se je v tem oziru s posojilnicami in se poravnalo, kar je bilo zamujeno. Bil pa je že tudi skrajni čas!

Našemu kmetu treba je, da se dvigne gmotno. Na dobri gmotni podlagi bode se moglo še marsikaj doseči, o čemur pa se danes niti razgovarjati ne da.

Vsakemu od nas pa naj bi bila dolžnost, da premišluje, kako nam je skupen namen doseči, in dober svet naj se ne odklanja, temveč naj mu prej ko mogoče sledi dejanje.

V tem smislu naj omenimo sledeče: Da bi bilo kmeta varovati gmotnih izgub, in za to skrbeti, da svoje pridelke dobro prodaja, in ne pride v roke brezvestnim in dobička hlastnim prekupcem, po nekod uprav izcrpajočim židovom, da izve, kje dobi najboljši kup, česar mu je treba za svojo kmetijo: strojev, surovine za domače izdelke, umetnega gnoja, semena itd., — da si ve pomagati kadar ga zadene uima, da ve, kam se ima obračati za dobrim svetom v vseh slučajih, da more občeati z oblastnjami, trgovci in drugimi v svoji pridit. — snovale naj bi se kmetске zadruge, kojih načelnštva naj bi posredovala v vseh teh in še drugih zadevah.

Jedino v združenju je moč, in le na tak način, ako deluje jeden za vse, vsi pa za jednega, mogoče je tekmovati s pridelki drugih dežel in se tudi sicer vzdržati na višku, ki ga zahteva čas.

V družih zastarelih nazorih je izguba in nazadovanje, ki naposled pelje v propad.

Kakor nam je znano, osnovalo se je na Spodnjem Štajerskem že precej mnogo kmečkih zadrug. Treba bi bilo, da jim slede še druge, in da se naposled vse spoji in napravijo trdno zvezo, v koji bi potem še le tičala prava moč.

Izrečno pa omenjamo, da smo proti temu, naj bi se snovala taka društva, katerim namen je ugonobiti nam srednji, bodisi trgovski ali obrtniški stan.

Baš nasprotno! Nam bi bila naloga, da si trgovski narodni stan in narodno obrt še le ustanovimo in krepko podpiramo.

Če hočemo da bomo mogli tekmovati s svojimi sosedi, gledati moramo tudi na to, da se povzdigne promet v domovini ter nam pomaga do blagostanja. Nobeden stan naj se ne zatira, da bodo našim otrokom odprta mnogovrstna pota do kruha v domovini.

Kmetijstvo in narodno trgovstvo in obrtništvo se v tem oziru lahko podpirata in drug drugega popolnujeta.

Zgodovina in naravoslovje nas uči, da so narodi bogati postali s trgovino, in da so se z bogastvom vzpeli vsikdar na visoko stopinjo. Brez trgovskega stanu pa nam ni mogoče tega doseči. Odveč je toraj snovati konsumna društva tam, kjer imamo narodno trgovstvo, temveč to je treba podpirati.

Da sprevidi kmet korist združenja in vsega, kar se da v jednosti doseči, bodisi na narodnostnem, gospodarskem ali političnem polju, treba je, da se poučuje, kjer, kadar in kakor je to mogoče.

Bralna društva so v ta namen dobra sredstva; treba pa je še, da se nahajajo tudi osebe, ki kmetom članke v časnikih tolmačijo in se radi z njimi razgovarjajo ter jih na to in ono koristno in dobro opozarjajo.

Nahajajo se tudi rodoljubi, ki mlačnemu časniku naročujejo in izposujejo, in marsikomu se je tem potom že oko spoznanja odprlo.

Seveda je treba v to svrhu požrtvovalnosti; a tem večje je veselje, če se kaj doseže. Malenkosti in osebnosti pa naj bi se v takih slučajih skrile, in priznale naj bi se vsakemu svoje zasluge, kdor bi si jih v tem oziru stekel in če je sicer še tako neznatna oseba.

V izomiko razumnega in zanesljivega narodnega naraščaja gledati moramo, [da

dobimo v prvi vrsti strokovne šole.

Skušnje uče, da naše razumnštvo, ki izhaja iz srednjih šol, precej trdo stoji. Mej njim se čisto ne nahaja renegat. Drugače pa je v srednjem stanu.

Ker pa se snujejo naši srednji društveni krogi večinoma iz kmečkega stanu, skrbeti moramo v prvi vrsti temu za boljše strokovno izomiko, in baš radi tega ne odnehajmo prej, nego ne dobimo tolikšno število kmetijskih šol, kakor nam jih gre po naši davčni moči in po številu v razmerju z nemškimi zavodi te vrste v deželi.

Potem pa moramo skrbeti tudi za obrtne in trgovske šole in ne puščati vse v nemar, da se nam tam naš rod sistematično, barbarično in nesramno odtuja.

Vrh vsega tega treba pa je še seveda mnogo drugega, najprej pa, da drug drugega složno podpiramo. Vsak stan naj živi, naj ima svoj ugled, ako le ustreza po svoji moči dolžnosti, ki mu jih stavi narod.

Treba je zato, da smo vestni v izpolnjevanji svojih dolžnostij, bodi gospod ali delavec, kmet ali uradnik, učitelj ali duhovnik, trgovec ali obrtnik. Naši interesi se ne bodo križali, ampak ujemali, ako nas družijo ljubezen in domoljubje, ako stojimo vsi na braniku za naše pravice, vsak na tleh svojih stanovskih dolžnostij.

Kupovali bomo tedaj pri narodnih trgovcih, naročevali pri svojih obrtnikih; oni pa nam bodo postregli z dobrim blagom in bodo tudi mogli konkurirati z našimi narodnimi nasprotniki.

Če pa bodeta, — kakor se v istini nahaja — na pr. kupovala profesor in duhoven pri največjem naših nasprotnikov, ki stoji na čelu najbolj zloglasnih, nas preganjajočih društev, kakor „Südmark“ in se odlikuje po takem sovraštvu do Slovencev, da bi vsakega potopil najrajši v žlico vode; dokler bode naroden trgovec dražji od nenarodnega, tako dolgo ne bo veljal princip „svoji k svojim“ in v naših mestih in tr-

snema krdelo verzifikatorjev — neumetni kov. Prisvojili si bodo le-ti morda obliko, kake besede, kratko malo malenkosti — a duše, svoje duše utisniti ne vedó svojim proizvodom, — iz njih ne odseva očarujoči odsev stvarjajočega genija, ostanejo, kar so bili — prepete melodije — revni posnemalci z vsemi čisto še povečanimi napakami originala in izrodki lastne ne-godnosti in nemoči.

Kritiki našli so za to besedo „maniro“. Poleg njih pa žive tudi ljudje, kateri imajo navado, da jako radi klasifikujejo in devljejo vsako prikazen, vsako besedo v posebno predalo svojege nalik pisalni mizipredalnici ustvarjenega razuma. Tako so nastali pojmi „dekadence, mistike, simbolizma“ itd. Kaj je o njih soditi, je menda razvidno iz povedanega; vendar pa priznam rad, da so v praksi rabljivi izrazi — ako velja označiti v kratkem približno literarno karakteristiko pesnikovo.

Pravi pesnik seveda — ne sodi v nobeno „predalo“. — Da pa prevzame od svoje okolice, časovnega naziranja itd. marsikaj vase, kar se ne strinja z njim samim — je tudi resnica; saj pa tudi ni končan umetnik drugega nego človek — iz večine produkt svoje vzgoje, odnošajev, katerih je živel. Naj greši! — pride čas in

LISTEK.

Nov pesnik.

(Oton Zupančič: „Čaša opojnosti“. Založil L. Schwentner, Ljubljana 1899. Tiskala „Narodna Tiskarna“ 8°.)

Spisal dr. J. Robida.

„Der Zeit ihre Kunst,
Der Kunst ihre Freiheit!“
Hermann Bahr.

Ako kreneš z dunajskega Opernringa na desno, in dospeš na Wienzeile, vspne se pred taboj poslopje, prostrano in mogočno, svetleče se v snežno-belem lesku svojih gladkih sten; iznad strehe dviga se zlatolistasta kupola v megleno ozračje, a na sprednji fasadi stražijo mogočni stebri orientalsko stavbo. In kot taka se gledalcu domneva na prvi hip —: zopet isto malo nakita, isto malo nepotrebnih ornamentov, s kratka vso priprostost v obliki in načinu njunega izvajanja uzreš pred saboj, kakor si vaju, da jo občuduješ na stavbah egiptskih in asirskih.

Ta zgradba je last umetnikov-secesionistov, umetnikov, ki so se izločili iz vseh prejšnjih skupnih umetniških krogov. Bil je čas, ko je razburjala umetniška pravda

o najvažnejših vprašanjih estetiški prizadete duhove; uprla se je prvotno peščica nadarjenih slikarjev in kiparjev absolutizmu in prirojeni avtoriteti „šole“; ne po pravilih in po paragrafih, ne po uzorcih in načelih — iz sebe samega snuj umetnik! Bila je to doba prepore, boja proti filisterstvu, proti zakonodajstvu v umetnosti.

Ni bilo dolgo treba čakati, in odločili so se v smer, katera je povdarjala genij napram učenju, povdarjala individualnost napram šabloni, skoro vsi mlajši, in lahko trdim — najboljši aktivni umetniki. Hodi, kdor ne verjame, v dunajski „Künstlerhaus“ — in primerjaj one tvore s temi v secesijskem poslopju!

Kar se je zgodilo na polji slikarstva in kiparstva, zgodilo se je tudi na polji pesništva in glasbe. Odvrgli so stara krila, zaupali svojim čutom, svojemu stvarjajočemu duhu — in pisali onim, ki jih razumejo, pa tudi mogó razumeti.

Smešna bi bila trditev, secesionisti so nekaj absolutno novega proizveli. Prava umetnost je večna — vsak pravi umetnik bil je vedno individualen, pa bodi Sophokles ali Goethe, Shakespeare ali Sudermann. Pogosto naglašanje omenjenih terjatev bilo ni drugega, kakor potrebni bojni klic.

Kjer pa se bje boj, ni jasnega pregleda; vsaka smer ima svoje napake, svojo patološko, pretirano, prisiljeno, nenaravno stran. Kjer je mnogo luči, je tudi mnogo sence. Sodba o nemških „Stürmer in Dränger“ je danes jasna — in vendar so zasnovali ves pojav nosilci večnih imen; toda koliko plevela je bilo v njihovih vrstah, da, celo v njihovih lastnih proizvodih!

Kakor so nevihte potrebne, tako so potrebne tudi vojne, revolucije in evolucije na umetniškem polju. Zdi se mi, da bi bilo odveč, pisati o njih — vemo, da so bile, — da so — brez povičja ne zgodi se ničesar, v lastnem nastajanju leži dokaz vzroka. Ako povem še, da je okus vedno in povsod jako modri podvržen, da ni okus ničesar absolutnega, ampak več ali manj tudi učinek mnogokratnega, pogosto nastopajočega čutnega vtisa, povedal sem dovolj, kar sodi v ta esej.

Tako se zgodi, da nastopi nov, nepoznan pesnik. Njegovi proizvodi tičé globoko v njegovi duši, — iz nje jih je napisal. Mnogiča vsprejme delo njegovo — v koliko se odloči, seveda to v kolikor so si osebnosti posameznika in pesnika sojednaki in sopodobni. Inače najde proizvod odpor. Mislimo si pa, da tega pesnika po-

gih šopirilo se bode isto posilinemštvo, ki je nastalo iz samega renegastva in koje uničevati je dolžnost vsacega moralno mislečega človeka, tembolj pa še vsacega Slovenca, ker nam pokvarja še naše dobre kmete.

Iz deželnega zbora kranjskega.

V poročilu o zadnji seji smo povsem na kratko omenili, kar je posl. Grasselli kot poročevalec o § 7. B. letnega poročila omenil glede deželnih dobrodelnih zavodov. Ker je stvar zanimiva, hočemo to poročilo popolniti.

Poročevalec je najprej primerjal statistične izkaze o deželnih dobrodelnih zavodih glede 1887. l. z onimi glede 1896. l., konstatoval v obče ugodne razmere in potem glede bolnice (brez porodnišnice, blaznice in hiralnice) navez nekatero jako zanimljive številke iz desetletne dobe 1888 do 1897. Število oskrbovancev (bolnikov) v bolnici se je v ti dobi skoro podvojilo; leta 1888 je bilo namreč v bolnici, namreč na medicinskem, kirurškem, sifilitično-dermatološkem, oftalmološkem, ginekološkem infekcijskem, in opazovalnem oddelku oskrbovanih 3661, leta 1897. pa 6031 bolnikov. Trošek za hrano in postrežbo teh bolnikov je znašal 1888. leta 37.100 gld., 1897. l. pa 51.723 gld. Leta 1888. se je deželi povrnilo teh stroškov 9761 gld., l. 1897 pa 42.823 gld., tako da je torej dežela 1897. leta strošku za postrežbo in hrano v bolnici prispevala le 8600 gld. Z ozirom na ta jako povoljni uspeh je poročevalec izjavil, da gre vsa čast bolnišničnemu upravitelstvu in deželnemu odboru za skrb, da se je na korist deželnih financ izterjal tako znaten znesek bolničnih stroškov. Glede stroškov za kranjske bolnike v tujih bolnicah je poročevalec naglašal, da so se ti stroški 1897. l. zopet pomnožili. Oskrbovanih je bilo to leto v tujih bolnicah sicer le 5 Kranjcev, več kakor 1896. leta, a povračila oskrbnih stroškov tujim bolnicam so 1897. leta vendar poskočila za 2777 gld. Še posebe pa je poročevalec opozarjal na tržaško bolnico, kjer kranjsko deželo njeni bolniki stanejo največ, vsak bolnik 92 kr. na dan, in kjer se ti bolniki najdalje v bolnični oskrbi nahajajo, namreč vsak bolnik dobrih 31 dnij. Končno je poročevalec še predlagal, da deželni zbor pri-trdi deželnemu odboru glede dogovora c. kr. vlade z Bolgarijo in Anglijo o vzajemnem brezplačnem bolnišničnem oskrbovanju neimovitih bolnikov, oziroma kar se tiče odgovora z Anglijo samo neimovitih umobolnih.

V Ljubljani, 17. aprila.

Germanizem nevarnost za dinastijo in Madjare.

Posl. Ugron je objavil v svojem listu „Magyar Ország“ članek, ki se obrača najostreje proti nameravani ustanovitvi vojaških nemških šulzvereinskih šol ter dokazuje, da ni slavljen, nego germanizem resnična nevarnost za Madjare. Piše namreč: Usoda je postavila habsburško dinastijo in ž njo tudi madjarski narod mej

otrese si raz čevlje in obleko cestni prah, in si vzame pavovo pero s klobuka.

Pred menoj leže poezije Otona Zupančiča. Mladi mož si gotovo ne bi nikdar mislil, kako malo razuma bode imelo širše občinstvo zanje, kako najjivo se bodo tu in tam sodili njegovi proizvodi!

Ali so ga morda vsejedno kake slutnje obhajale, ko se je, napisavši „Na pot“, poslovil od svojega bralca?

„Ej, pesmice, ej,
ve hčerke trenotka,
utrinki plamena večnega —
kedo vas pozna, kedo vas prizna?“

A jaz bom honorar pobral
in kupil si bodem tobaka,
nabasal si bodem pipico
in pušil in zlagal pesmice
bom druge“

Str. 110.

Morda, skoro se mi zdi, da, celo podkupiti je hotel filistre in napisal jim „verze“

„Na čast zloženi
in posvečeni
čč. gg. filistrom —“

Toda — filistri „nič ne govorijo“ in „nič ne čutijo“ — pač pa zabavljajo še prav posebno na to pesmico.

(Dalje prih.)

nemško in slovansko strujo. Katera je za njo nevarnejša? Mi vemo iz zgodovine našega naroda, da ni bilo slovansko gibanje nikdar agresivno proti naši domovini. Pač pa so vsi listi naše zgodovine, od prvega začenši, polni tožb, ki govorijo o nemški pohlepnosti, da bi nas podjarmila. V bodočnosti pa nam more postati slovansko gibanje še manj nevarno, ker se vladajoča država Slovanov, Rusija, vedno bolj obrača k svoji veliki kulturni misli v Aziji ter se zategadelj vedno bolj zapleta v azijske zadeve. Take so razmere glede našega naroda; a kakšne so glede Habsburžanov? Danes je v dinastičnem oziru nemški element najnevarnejši v Avstriji. Zakaj? Zato ker se čuti ta narod v svoji nadutosti srečnega samo takrat, ako more druge, ž njim živeče narode tlačiti. Današnja Avstrija pa ne more izpolniti teh visokih zahtev, zato pa so Nemci nezvesti Avstriji. Kaj pomeni klic „Proč od Rima“? Ali morda željo za verske reforme? Nikakor ne. Vir tega gibanja je izrek Bismarcka, da „današnja nemška država prirastka katolikov ne prenese“. Avstrijski sanjarji za nemško misel hočejo torej s prestopom mas odstraniti zapreko, ki je napoti združitvi z nemško državo. „Proč od Rima“ je očitno razžaljenje Veličanstva, upor proti dinastiji. Ugovarjati se more temu, da velika nemška država avstrijskih Nemcev ne rabi, ter da že samo trdna trozveza zabranja, da bi segle velikonemške tendence v habsburško državo. Ta ugovor je utemeljen, toda pozabiti ne smemo, da je postala Nemčija po svojem združenju velevalst, jednaka Rusiji in Angliji, ali pa še močnejša od teh. Kdo je porok, da to stremljenje za svetovno silo ne oklepa vseh Nemcev ter da se ponovi oni del zgodovine, ki se nam sporoča po smrti Karla VI. iz časa Marije Terezije? — Ali je zategadelj pametno, da se že itak razdražena nemška fantazija še draži in da imamo nemški vojaški organizem? Ne, v interesu dinastije ni, da se vzdržuje nemščina pri vojaštvu.

Tirolski klerikalci proti radikalcem.

Katoliško politično ljudsko društvo je minulo nedeljo v Traminu skupščino, na katero so bile sklenjene poleg drugih tudi sledeče resolucije: Skupščina izreka tirolskim državnim poslancem katoliške ljudske stranke zaupanje ter jih pozivljajo, naj delajo v sedanjem narodnostnem boju za spravo avstrijskih narodov in zlasti za uresničenje opravičenih zahtev Nemcev v Avstriji in za ohranitev zgodovinsko upravičenega stališča. Skupščina prosi visoko c. kr. vladu najnujnejše, naj nastopi proti veri sovražnemu in veleizdajalskemu počenjanju nemških radikalcev na Tirolskem in v drugih avstrijskih kronovinah z vso energijo in z vsemi zakonitimi sredstvi, da vsled neprestanih hujskanj ne izgine iz nemškega naroda v Avstriji katoliški in patrijotični duh.

Glede konference za razoroženje.

Peterske „Novosti“ pišejo, da bi mogli zastopniki držav na konferenci sprožiti vprašanje, ali so udeležene države pripravljene, omejiti sedanje pretirane oborožitve. Ako odkloni to vprašanje ena sama država, odpade vprašanje glede razoroženja popolnoma. Ako se združijo države za princip status quo, to je, da ostane za vedno vse kakor je danes in da se vojske in oboroženja več ne zvečajo, je dosežen carjev smoter. Vse druge točke se bodo potem, četudi s spremembami, gotovo sprejele.

Za združenje hrvatske opozicije.

„Hrvat. Domovina“ odgovarja članku „Hrvat. Prava“, ki se poteza za združenje obeh frakcij stranke prava, ter piše mej drugim: Hrvatski narod pričakuje in zahteva ne le združenje stranke prava, nego zjedinenje vse hrv. opozicije; uresničenje tega zjedinenja bi pozdravil narod z največjim navdušenjem, in stranka prava bi postala najmočnejši faktor opozicije. Le tako je možno pospeševati hrvatsko stvar. V boju proti zistemu je skupna akcija vseh nasprotnikov taistega potrebna, to je naše stališče, s katerega se ne umaknemo.

Dopisi.

Iz Bohinja, 10. aprila. Ker Vam zadnjič nisem bil kos sporočiti vseh podrobnosti o našem konsumnem društvu v Srednjavi, kakor ni bil naš g. Anton brezplačno

spovedati naših starih ženic, dovolite mi danes nekoliko prostora, da Vam nekaj povem o naši bohinski tuberkulozi — pardon — o našem „kozulju“. Hvala Bogu, nastala je iz farovža prodajalnice, in dobili smo že nekaj kave, koja zdaj prodaja g. Anton zraven svojega molilnega stola v farovžu. Morda se kava tudi blagoslavlja, da se bolje kaže. Gosp. Anton nabavlja nam je tudi koruze 2, in kiselogrenke moke z otrobi zmešane 1 vagon. Gospod Anton, duhovnik in komij, se je moral kupčijske modrosti navzeti tedaj, ko je v Ljubljani mimo Mahrove šole hodil v lemenat. Tam na voglu je študiral, kako bo jedenkrat uboze ga kmata osrečeval in mu za njega trdo zasluženi denar kupoval in prodajal koruzo 15 kr. dražje nego trgovci, ob jednem pa takovo moko, koje se naši ščetinci ne marajo uživati, ker se bojé, da jih ne bi napadla bolezen, kakor njh gospodarje. Teh je več zbolelo na želodcu od iste moke. Radi tega bilo bi zelo potrebno, da bi se od merodajne strani prepričali, kaj da je v tej moki, ki je grozno grenko-kisela, in od katere o bčinstvo boleha ter jo nazaj vozi v g. Antonovo zalogo v farovž, njemu na razpolaganje, in če ga veseli tudi v užitek, G. Anton naročil nam je tudi laškega olja. Menda le iz tega namena, da si zopet okrepčamo in namažemo hripava grla, koje smo že popolnoma pohabili radi samega prepira, kletve in pridušanja, kojega nam je provzročil gosp. Anton s svojim „kozuljem“, s katerim je zmešal celo faro, v koji je bila do njega časa vedno najlepša sloga. Utegnil bi kdo vprašati, zakaj pa je toliko prepira? V odgovor naj služijo le naslednji podatki: G. Anton napravil je iz farovža prodajalnice, iz naših sirarn pa skladšišča kiselogrenke moke. — Ali hočemo radi Horjulskega vruga mi opustiti mlekarije, koje nam je omislil zamrl g. župnik Mesar, skupno s c. kr. kmetijsko družbo kranjsko? Kliče mo kaplanu Antonu: Izpraznite hitro iz naše sirarne kiselogrenko moko, in se zgubite iz naše fare, ki je preveč dobra za takega, kapelana, kakor ste Vi! Prej kakor odidete, hočemo pa, da nam predložite račun o Vašem, nam po vzgledu, a ne po pravici naloženem davku za misijon, za cerkveni luster in za kapelice na piljon. Ta davki ste nam naložili proti naši volji, gospodarjem od 4 do 5, fantom po 1 gld., ženam od 20 do 50 krajcarjev. — Alini ta tako nabrana svota velikanska, ako računamo našo faro le na 2000 duš? Koja gosposka vam je dovolila naložiti in pobrati denar od nas? Kdo ga bo vrnil, kakor izgubo pri kiselogrenki moki? Ali ga bodete Vi, ki nimate drugega, kakor naše premoženje v rokah, a se vender vtikate povsod? Gotovo se Vam vse to ne bo obleglo, kakor se Vam ni striževa dedščina, koje Vam Vaši sorodniki niso pustili. Mi Vam tudi ne bomo pustili denarja, kar ste ga zbrali, brez računa. Vaš izvoljeni proforma predsednik in črevljari, in 14dnevni praktikant-sirarček, ki je v Horjulah nabiral modrost trgovine, tudi ne bosta mogla nam škodo povrniti, ker oba vkupaj imata malo več ko nič. Prvi ima leseno bajto k bregu priklopljeno kakor lastovkino gnjezdo na planke, drugi pa ima domovino po celem svetu. Torej, ali nam trije nemaniči morete jamčiti za kaj drugega kakor za srečen pogreb konsumnega društva? Toliko za danes, v prihodnjic bo spet kaj več. Končno pa še prosim Boga, da bi dal našem g. župniku trdo pest in pogum poštenega župnika Boštanjanskega, da bi Vas po istem receptu ozdravil. Ako ne, Vas bomo pa mi. Torej na svidenje, gosp. Anton pri tej inštalaciji.

Občni zbor „Dramatičnega društva“ v Ljubljani

se je vršil ob skromni udeležbi društvenikov v soboto zvečer po naznanjenem vzporodu. Ko je pozdravil prisotne društveni predsednik, dr. Tavčar, ter naglasil, da so sedanje razmere vsekakor potrebne izpremembe, je poročal tajnik, Fr. Govékar o minoli sezoni. Temu poročilu posnemamo:

Tekom minole sedme sezone v novem deželnem gledališču, ki je trajala od 20. septembra 1898. l. do 20. marca 1899, je bilo 74 predstav (mej temi tri popul-danske), in sicer smo imeli 31½ opernih ter 42½ dramskih in operetnih večerov. Novitet je bilo 19: 15 dramskih, 3 operne in 1 operetna („Klarica“). Izvirnih novitet se je uprizorilo šest: 5 dramskih (Medvedova jubilejna jednodnejanjka „Cesar Friderik

III. na Malem gradu v Kamniku“, Ganglova rodbinska drama v štirih dejanjih „Sin“, Jurčič-Keranik-Govékarjeva narodna igra s petjem „Rokovnjači“ (pevske točke zložil V. Parma), Stritarjev „Prešernov god v Elizeju“ in Aškerčev dramski prizor „Prešern v gostilni pri Zlatem grozdu“. Opera noviteta je bila „Stara pesem“ V. Parme. Iz tujih dramskih literatur se je igralo: 14 nemških in 6 francoskih del, dve hrvatski drami ter po jedno češko in angleško delo. Oper se je pelo 11, in sicer: dve slovenski, jedna poljska, 4 italijanske, dve francoski in dve nemški. Izmej dramskih del so se igrali „Rokovnjači“ največkrat (namreč štirikrat pri razprodanih hišah; pri četrti predstavi je došel iz Kamnika in okolice poseben vlak, kateri so priredili gg. Fajdiga in brata Steleta v Kamniku); po trikrat so igrali biblično delo „Jožef v Egiptu“, jubilejno igro „Naš cesar“ in burko s petjem „Trije pari črevljev“. Ostale drame so se mogle igrati le po dvakrat ali jedenkrat. Izmej oper se je peta noviteta „Aida“, osemkrat, noviteta „Lohengrin“ petkrat, „Marta“ štirikrat, noviteta „Stara pesem“ in „Ksenija“ po štirikrat in „Trubadur“ trikrat. Vse druge po dvakrat ali jedenkrat. Opereta „Klarica“ se je pela trikrat, opereta „Čarobne gosli“ pa jedenkrat. Gostovanj smo imeli šest, in sicer so nastopili: g. Z. Borštnikova, g. pl. Šramova, g. Brücklova, g. markiza Strozzi-Ružička, g. Kullich dr. Linhartova in Ign. Borštnik. Razen teh je pela na engagement gđ. Kopiaš. V proslavo 50letnice vladanja cesarja je priredilo društvo 3 svečanostne predstave, in sicer 2., 4. in 6. dec. m. l. Pri prvi so sodelovala pod vodstvom koncertnega sodje, g. Hubada, vsa narodna pevska društva v Ljubljani. Tretja jubilejna predstava je bila brez vstopnine ter so se razdelile proste vstopnice mej šolske zavode ter mej pevska in delavska društva. „Dramatično društvo“ je dobilo zahvalo vseh ravateljstev ljubljanskih šol ter se mu je izrekla za „poklonjeni izraz zvestobe in udanosti“ potom deželnega predsedstva Najvišja zahvala. Vsled prošnje odbora za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik se je priredila v ta namen 20. marca zaključna predstava, pri kateri so se izvajala samo izvirna dela. Odboru za Prešernov spomenik se je izplačal čisti dohodek 74 gld. Z mesečno plačo je bilo nastavljenega osobja 42, in sicer za dramo 13, za opero 6 solistov, kapelnik, inspicijent in 21 členov zbora. Razen tega je z dnevno plačo sodelovalo več učencev „dram. šole“ in pri „Lohengrinu“ je v pomnoženem zboru sodelovalo še šest pevcev. Društvo je imelo tudi svojega garderobarja in gledališkega slugo, ki je bil zajedno revkiziter in raznašalec listov. Po § 13. društvenih pravil pa je bil letos prvič nastavljen intendantni tajnik, ki je opravljal tajniške posle v intendanci in odboru „Dramatičnega društva“. Mej počitnicami je poučeval češke člene drame v slovenščini, mej sezono je tajnik oskrboval korespondenco, pregledoval in popravljal jezikovno in stilistično vse igre, nadzoroval vse dramske, vodil bralne skupšnje, akcentuiral vloge rodov neslovenskim igralcem in pevкам. Tudi je imel oskrbeti prevajalce novih iger, prepisovalce vlog ter je priredil vse igre starejšega repertoira. Po navodilih intendantce je moral paziti, da se izvrši gledališki hišni in disciplinarni red. Tajnik pa je bil zaje dno tudi bibliotekar in arhivar društva. V minolih počitnicah je poslalo društvo s podporo deželnega odbora zopet dva člena drame (gg. Lovšina in Polaska) v Ottovo šolo na Dunaj. Delovanje „Dramatičnega društva“ in intendantce posebej sta podpirala mej slovenskimi listi posebno „Slovenski Narod“ in „Ljubljanski Zvon“. Bodi jima izrečena najtoplejša zahvala! (Poročilo sprejeto.)

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. aprila.

— Deželni zbor kranjski. X. seja bo jutri, 18. aprila ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Branje zapisnika IX. deželnozborske seje dne 14. aprila 1899. leta. 2. Naznanila deželnozborskega predsedstva. 3. Priloga 46. Vlada predloga z načrtom zakona o gložbi poljedelskih zemljišč. 4. Ustno poročilo upravnega odseka o § 8. B

letnega poročila: Agrarne razmere. 5. Ustno poročilo upravnega odseka o peticiji vasi Breže in Jurjevica za napravo vodovoda. 6. Ustno poročilo odseka za letno poročilo deželnega odbora, in sicer: o § 7. C: Deželni muzej. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer: a) Avgusta Jaka, bivšega pomočnega uradnika, za podporo; b) Janzekovič Josipine, vdove ranocelnika, za zvišanje pokojnine; c) dr. Divjaka Štefana, zdravnika v blaznici na Studencu, za odškodnino za stanovanje; d) dr. viteza Bleiweissa Karola, primarija v deželni bolnišnici, za nagrado za delovanje v deželni hiralnici; e) Preinč Josipine, vdove blazniškega zdravnika, za podaljšanje vzgojnine; f) županstva v Krškem za podporo za ondotno bolnišnico; g) zdravstveno okrožnega zastopa v Črnomlju za podporo za zgradbo okrožne bolnišnice. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o glavni bilanci ljubljanskega mestnega loterijskega posojila z dotičnimi računskimi sklepi za leto 1897. in o proračunih posojilnega in amortizacijskega zaklada za 1899. leto. 9. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer: a) županstva v Slavini, da bi deželni hidrotehnik izdelal načrte za napravo vodovodov in vodnjakov v vaseh Slavina, Koče, Rakitnik, Grobišče in Žeje; b) županstva v Trebnjem za uvrstitev občinske ceste od Trebnjega v Račjeselo in od Dolenje Nemškevasi do Trebelnega mej okrajne ceste; c) županstva v Trebelnem za uvrstitev občinske ceste od Trebelnega čez Česnjice proti Poljanam mej okrajne ceste. 10. Ustno poročilo odseka za letno poročilo deželne odbora, in sicer o § 8. A: Ljudske, srednje in visoke šole; B: Obrtni pouk; C: Kmetijska šola na Grmu.

— **Občinski svet** ima v torek, dne 18. aprila 1899. ob petih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Na dnevnem redu so poročila: O podelitvi meščanskih podpor, o sprejemu v občinsko zvezo, o pristojbinah za stavbne ogled, o sezidanju nove hiše za Pohlavkino ustanovo na voglu Emonske ceste in Gradiških ulic, o škontraciji mestne blaginje, o ponudbi Marije Regalijeve za odkup stavbišča na Sv. Petra cesti, o prošnji društva zdravnikov za prispevek k Lischnerjevi ustanovi, o ugovoru „Kranjske hranilnice“ glede brezplačnega odstopa sveta za cesto, ki ima peljati čez njeno, za stavbo Franc Jožefovega zavetišča kupljeno zemljišče v Vodmatsu, o prošnji neke hišne posestnice za podporo, o prošnji nekega mestnega uradnika za podporo, in o načrtih za poslopje mestne dekliske osemrazrednice pri sv. Jakobu.

— **Občinske volitve** v Ljubljani. Klerikalci se silno trudijo, da bi v III. razredu spravili nekaj svojih moč v občinski svet. Včeraj zvečer so zopet imeli volilni shod v „Katoliškem domu“. Tudi tega shoda so se udeležili samo znani kričaci. Vseh udeležnikov je bilo kacij 60, med njimi je bilo k večjemu 20 volilcev, ostali udeležniki pa pripadajo Gostinčarjevi družbi in nimajo volilne pravice. Shod je bil hitro končan. Trajal je le pol ure. Dr. Krek, katerega so se volilci pete kurije že davno naveličali, ker so spoznali, da sicer veliko jeziká, sicer pa se za delavske koristi dosti ne meni, je kandidato odklonil, ker je prišel do prepričanja, da ni upanja na zmago. Kandidatov je bilo sicer na izbiri, ali izbirati je bilo težko. Naposled so bili določeni za kandidate: pasar Kregar, molar Alojzij Zorman, bivši izvožek Ivan Marovt po domače „znani“ Možina, sodar Avg. Repič in neki Janez Zupančič, kateri je tako imeniten mož, da ga niti udeležniki shoda niso spoznali in so radovedno povpraševali, kdo da je to. Naposled se je pokazalo, da je mož metlar, in klerikalci so bili sila zadovoljni z njim, ker upajo, da bo v občinskem svetu dobro pometal — če bo izvoljen, kar pa kar nič verjetno. Trije zaslužni klerikalci pa niso bili prav nič zadovoljni: Erzin, Petrič in knjižgovez Breskvar so upali vsi trije, da postanejo kadidatje in se zdaj norčujejo iz kandidatov svoje stranke kar se da. Repič je bil postavljen kandidatom v priznanje njegove gorečnosti, katero je s tem pokazal, da je postavil neko kapelico. Zmožnost, ki je obč. svetniku potrebna, se je vsem kandidatom velikodušno prizanesla. Ker se klerikalci sami boje, da propadejo, sklenejo ta teden se jeden shod in so včeraj udeležniki rotili, naj za Boga vender vsak vsaj jednega prijatelja na shod pripelje, češ, „da nas bo kaj več in da se bomo

bolje pogovorili“. V soboto je bil majhen shodek „pri Novem svetu“. Zvonec je nosil Kregar. Neki čevljarški mojster, ki je bil povabljen, je ugovarjal, da so na shodu volilcev skoro sami nevolilci. Ali vinjena družba pod vodstvom Kregarja in Gostinčarja je to možu hudo zamerila. Psovali so ga z najnedostojnejšimi izrazi, sramotili vse čevljarje in s tem dosegli, da so vsi neodvisni volilci odšli in pustili klerikalne agitatorje same, da se posvetujejo.

— **Vodmatske denunciacije.** Piše se nam: Ne v zagovor prizadetih gospodov — ker se jima sploh ni treba radi šale zagojati, — temveč v pojasnilo čitajočemu občinstvu, ki si je pa najbrže že samo sodbo napravilo o podlem članku škandalističarja, izhajajočega vsako soboto, napotilo me je, da Vam, gospod urednik, nastopne vrstice pišem: Kot rojenemu ljubljancu, stanujočemu že več let v Vodmatsu, znane so mi razmere ne le ljubljanske, temuč tudi vodmatske. Govoril sem danes z raznimi sosedi in bil v treh vodmatskih gostilnah, pa povsodi obsojali so odločno članek omenjenega lističa, ki odklada vsako soboto svojo „duhtečo“ gnojnico na ljubljanskem Bregu. Povsodi bili smo mnenja, da ne sodijo — po sijajno uspeli veselici, katere se niti deset klerikalcev ni udeležilo — ob pol 4. zjutraj v šali govorjene besede v resen članek. Kaj takega ni niti za listek, nikakor pa za članek, in to tem manj, ako so se besede zavijale, torej falsificirale, kakor se je po mojih informacijah v tem slučaju zgodilo. Klerikalna gospoda! Vprašajte prizadeto gospico, kako uslugo ste ji storili z svojo denunciacijo? Seveda, pri veselici se odlikovati z odsotnostjo, potem pa ravno iste gospode z blatom obkidati, ki so največ in to, kakor sem se deloma sam prepričal — pa odšel sem preje, — deloma sem pa pozneje čul — par stotakov v blagi namen žrtvovali — je najceneje, pa gotovo tudi, da najmilejši izraz rabim, skrajno nehotno. Prizadeta gospica, čuvša, da se nahajata v tisku omenjeni članek, šla je pravočasno slovesno protestirati, da se hočejo njene besede zlorabljati. Pa kaj so ji famozni uredniki odgovorili: Obžalujemo, je že prepozno! Žalostno za list, ki si ne za drugim člankom pomagati in živi le o jedni ali dveh osebah. Ako nima kakega škandalčka — četudi fingiranega — o teh osebah za beležiti, pa jim zmanjka gradiva. Ali ni taki list že „na kantu“? — Vidi se, da so prišli klerikalni gospodiči k nam z zlobnim namenom vohuniti. Samostojnima gospodoma in narodni stranki seveda s takimi zavijanjmi niso nič škodovali, ker ni pri nas šest oseb, ki bi šalo smatrali za resnobo. Volitve so pred durmi, mislili so si klerikalci, ki v motnem ribarju, in vodmatskih volilcev je precej. Spustimoraketo, morda bo užgala volilce nam v prid! Pa motili so se! To, gospoda klerikalci, Vam lahko na polna usta povem, da je bil učinek Vašega podlega članka ravno nasproten Vašim željam. Pridobili niste k zanesljivim petim klerikalnim volilcem nobenega. Najbrže odpade Vam pa še od teh kdo, ker jih je sram Vaše družbe. Le pošiljajte še toliko iztisov svojega umazanega lističa, mi se Vam bomo le smejali, kakor smo se danes, ko ste nam z svojo neprostovoljno komiko toliko veselja učinili. Mi Vodmatčani postali smo meščani in hočemo z narodno stranko, ki ima na svoji strani ogromno večino vsega prebivalstva in ki vodi občinsko upravo, v sporazumljenju in miru živeti. Hvala Bogu, naučili smo se toliko šteti, da vemo, da je 29 več, kakor 1. In ako je 1 samo Vaš (g. dr. Krišper), obrnili se bomo k 29 gospodom obč. svetnikom, od katerih upamo doseči, kar si še želimo. Pri nas je prepričanje, da bi sami sebi in našim interesom ne mogli bolj škodovati, kakor če bi se tega jednega in njegove strandice oklenili. Da se to slednje ne zgodi pokazale Vam bodo bližnje volitve.

— **Goriški deželni zbor.** Na prvo sejo goriškega deželne zboru ni bilo slovenskih poslancev, pač pa je prišel kardinal in spe, Jaka Missia ter s svojo navzočnostjo omogočil sklepčnost dež. zbora. Novi glavar Pajer je predl. pismo, s katerim so slovenski poslanci naznanili, da se ne vrnejo v dež. zbor, dokler se njihovim zahtevam ne ugodí. Pajer je rekel, da hoče delati na

porazumljenje z njimi, a da Lahi od svojega stališča ne bodo odnehali.

— **Isterski deželni zbor** se je sešel v soboto v Kopru. Vlado je zastopal okr. glavar Fabiani, ki je poslance pozdravil v italijanskem in v hrvaškem jeziku in predl. v obeh teh jezikih cesarjevo sporočilo. Po glavarjevem govoru v spomin cesarice, se je seja zaključila.

— **Sodno poslopje v Novem mestu,** katero napravijo s prezidavo bivše vojašnice, so že začeli delati. Stavbino delo je prevzela tvrdka Tönnies iz Ljubljani.

— **Odbor „Dramatičnega društva“.** Na sobotnem občnem zboru so bili izvoljeni v novi odbor sledeči gospodje: dr. I. Tavčar, predsednik, dr. vitez Bleiweis, dr. Fr. Zbašnik, dr. Jos. Starč, prof. Mat. Hubad, prof. Luka Pintar, pristav Milčinski, ravnatelj Jos. Prosenc, ravnatelj G. Pirc in dr. Fr. Tekavčič.

— **Meščanska šola v Št. Jurju ob južni železnici.** V sobotni seji dež. zbora štajerskega so poslanci dr. Dečko in toč. variši predlagali ustanovitev meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v Št. Jurju ob južni železnici.

— **Poziv slovenskim društvom!** Piše se nam: Vranska čitalnica priredila je, kakor smo že poročali, pretečeni predpust dramsko igro „Šolski nadzornik“. Da je ta igra tako izvrstno uspela, ni najmanjja zasluga tega društva, ki je preskrbelo za to igro jeden solospjev in jeden zbor, ki sta vglasbena na podlagi igrinih besed. Naprošeni smo, opozoriti druga slovenska društva, da se dobé dotične skladbe pri čitalnici na Vranskem. Skladbe so po svoji melodioznosti, lahki izpeljivosti in teatralnem efektu vsega priporočila vredne, ter bodo izvestno dobre služile društvom, ki nameravajo uprizoriti igro „Šolski nadzornik“.

— **Akademsko društvo „Slovenija“** na Dunaju priredi v petek dne 21. aprila t. l. svoj VII. redni občni zbor: Dnevni red: A. 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora akad. bratskega društva „Triglav“. 3. Poročilo predsednika. 4. Poročila posameznih odborov. 5. Poročila klubov. 6. Poročila preglednikov. 7. Volitve: a) predsednika, b) 6 odborov in 2 namestnikov in c) treh preglednikov. 8. Slučajnosti. B. Zabavni del. Local: Restaurant Robitschek, I. Wipplingerstrasse 3. Začetek točno ob pol 8. uri.

— **Nova pošta.** Dne 1. maja t. l. odpre se na Lazih, politični okraj Kamnik, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob jednem služboval kot n. abiralnica poštno-hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim omrežjem po vožni pošti, koja se bode upeljala mej Kamnikom in Motnikom.

* **Vdova generala umrla kot beračica.** Dne 13. t. m. je umrla v Budimpešti v siromašni sobici v podstrešju 86 let stara vdova bivšega ogerskega generala A. Vettera pl. Doggenfelda. Vetter je bil l. 1848 podpolkovnik v avstrijski vojski in potem po volji svoje soproge prestopil v ogersko vojsko, kjer se je dvignil do generala. Po njegovi smrti je nekdaj bogata dama živela od milodarov dobrih ljudi. Gospa Benicky Bajza dajala ji je brezplačno stanovanje.

* **Vojvodinja, prodajalka cvetic.** V svečanu t. l. je izginila iz Rima vojvodinja Costanca Capece Minutolo dei duchi disan Valentino; lepa, 35letna gospa. O gospej se je izrekalo vsakovrstno mnenje, ali niti eden ni vedel o njej natančnejšega. Na mostu „Listo“ so našli ljudje njeno obleko, iz česar so sklepali, da je skočila v vodo. Le jedna oseba ni hotela o tem ničesar verjeti, to je njena sestra, Antonieta, ki jo je vedno še iskala. In res, našla jo je mej florentinskimi cvetličaricami. Bila je popolnoma zdrava in vesela. Sestra je bila jako zadovoljna, da je zopet našla svojo Costanco. Vprašala jo je, zakaj je zapustila svojo palačo in svoje bogastvo, na kar je vojvodinja odgovorila: „Kot vojvodinja sem doživela toliko žalosti, da sem se odločila utopiti se v Tiberi. Od tega me je odvrgla neka kmetica, kateri sem povedala svojo povest, na kar me je ona pomilovala in menjala svojo obleko z mojo. Obetala mi je tudi, da pusti klobuk in ogrinjalo na mostu, kar bi dalo povod misli, da sem se utopila. Med vaščankami in prodajalkami cvetic doživela sem najprejše dneve v svojem življenju.“ Vojvodinja hočejo poslati

v neki zavod za zdravljenje živčnih bolezij.

Telefonična in brzojavna poročila.

„Proč od Rima“.

Dunaj 17. aprila. Včeraj je bilo tu več shodov, naperjenih proti gibanju za izstop iz katoliške cerkve. Na jednem teh shodov je govoril tudi princ Liechtenstein, ki je ostro prijel nemško katoliško stranko, ker se neče združiti z drugimi nemškimi strankami proti Slovanom.

Bivši minister Petrino. †

Dunaj 17. aprila. Bivši poljedelski minister v kabinetu Potocky, baron Petrino je v Črnovcih umrl.

Stummer v Pragi.

Dunaj 17. aprila. Razni listi poročajo, da je sekijski šef v ministerstvu zunanjih del Stummer v važni politični zadevi šel v Prago. Oficijozno se razglša, da je šel tja le na potuiz Plzna na Dunaj in to v privatnih zadevah.

Blagoslovljenje ruske cerkve.

Dunaj 17. aprila. Včeraj se je tu jako slovesno vršilo blagoslovljenje prekrasne ruske cerkve, zgrajene poleg ruskega poslaštva. Navzočni so bili: namestnik Kielmansegg kot zastopnik cesarjev, dalje diplomatični zastopniki ruski, rumunski, grški, srbski in bolgarski ter več družih dostojanstvenikov. Pri slavnosti je sodeloval zbor sinodalne cerkve iz Moskve. Novo cerkev je blagoslovil nadškof Jeronim iz Varšave.

Nemška nesramnost.

Gradec 17. aprila. Na čast dvornemu svetniku Gaubyju, ki je stopil v pokoj, so uradniki včeraj priredili banket, pri katerem se je Gauby predznil izustiti nesramno trditev, da nemški uradniki oškodujejo državo. To je že višek infamnosti.

Značilno aretovanje.

Gorica 17. aprila. V soboto je „Lega“ napravila izlet v Červinjan. Orožniki so še tisti dan zaslišali več gostilničarjev in družih oseb, katere so z izletniki občevali, včeraj pa je policija na podlagi teh poizvedb aretovala društvenega načelnika Codermaza. To aretovanje je obudilo precejšnjo senzacijo.

Zaroka princa Danila.

Cetinje 17. aprila. V soboto je bilo oficijelno razglašeno, da se je prestolonaslednik princ Danilo zaročil s princezino Juto Aleksandro meklenburško. Tem povodom je bila včeraj v metropolitanski cerkvi služba božja, katere so se razen knežje rodbine udeležili vsi ministri in zastopniki tujih držav. Cerkveni slavnosti je sledila vojaška parada.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

„No, Astina važna zadeva ima gotovo tudi časa do jutri“, rekla je Štefanija.

„Da — gotovo!“ odgovorila je Asta z bledimi ustmi se smehljaje. Vseda se je ter se prisiljeno z njima zabavala. Vtopljena v svoje misli, vprašala je, zakaj sestri ne porabita priložnosti ter ne prisostujeta enkrat porotniški obravnavi.

Oče je še vedno tako strog, kakor poprej, je čula v odgovor; le pri navadnih slučajih da dovoljenje. In Štefanija je pripovedovala, kako jo je zadnjič zavrnil, ko je bila ona senzacionalna obravnava radi razžaljenja časti med slavnim kritikom in nekdanjo gledališko igralko.

A Asta ni poslušala tega pripovedovanja. Kar hipoma, brez uvoda, rekla je: „Ljuba Roza, ali bi bilo Tebi mogoče pomagati mi z majhno vsotico iz jako sitne zadrege?“

Roza je vzela takoj denarnico v roko. „Če se ne tiče drugega, kakor teh par mark, katere Ti rabiš — Ti, ki si nekaj časa tako skromna.“

„Ne, ne“, ugovarjala je Asta, „to pot je moj mož, ki —“

Ustavila se je. Roza in Štefanija sta se spogledali. Tudi Štefanija je bil položaj jasen, akoravno do sedaj še nihče o tem z njo govoril ni.

Zdaj je stopila Roza k sestri, ji ljubeznjivo roko na ramo priložila in z mlo resnostjo rekla: „Bodi vender enkrat odkritosrčna Asta! Vedno tako ne moreš zakrivati. Izgovori se, povej jasno!“

„Kaj — kaj pa misliš? Jaz Te ne razumem“, zavrnila je Asta z negotovim glasom

„Ti hočem pa jaz pomagati“ rekla je Roza, ki je postala čudovito energična, od kar jo je bila nesreča zadela. „Ti rabiš denar za svojega moža, ki nerazmerno veliko potroši in Tebe zraven zanemarija. Ti si nesrečna, a nečeš tega povedati. Za vnanjo bliščobo Tvoje hiše skrivata se pomankanje in beda. Ne vem, kako je moglo do tega priti, a vem, da je tako. In mi imamo pravico do Tvojega zaupanja.“

Zaman je skušala Asta govoriti; jez ik je bil kako otrpnel.

„Ne skušaj tajiti“, nadaljevala je Roza, „tako je, kakor sem rekla. In zdaj si daj duška. Za kaj se gre danes?“

Asta je sedela kakor kip. Na enkrat se ji vlijejo solze in vrže se Rozi okoli vratu. „Ah Roza“, ihtela je, „kako nesrečna sem jaz!“

To seveda je bilo še dosti resnejše videti, kakor je Roza mislila.

„Ti pretiravaš“, skušala je Roza sestro pomiriti. „Ti si preveč razvajena, da Te že majhna nevarnost pretrese.“

(Dalje prih.)

Darila.

Za dijaško kuhinjo v Kranji, darovali so namesto vena na krsto umrlemu župniku gosp. Maksu Veja njegovi prijatelji: dr. Ed. Šavnik 2 gld., dr. Er. Prevc 2 gld., A. Žumer 1 gld., A. Štritar 50 kr., K. Florjan 2 gld., T. Pavšar 2 gld., Fr. Dolenz 1 gld., K. Pučnik 1 gld., I. Rakovec 1 gld., dr. V. Štepihar 1 gld., P. Mayr 5 gld.

Poslano.*

Gospodu Ivanu Avseniku v Begunjah.

O Vašem zadnjem dopisu vprašati Vas še hočem, zakaj vendar tako visoko pišete, da malo kdo razume, kaj ta Vaš dopis pomeni, in nasvetujem Vam le, da bolj po domače in malo bolj natanko razložite afero lanskega leta v jeseni o polnoči, ker meni ni popolnoma znana. Saj niste tako učen, da bi tako strokovnjaško pisali, ker vem, da ste bili le dalj časa v Ljubljani pri g. Holzerju za učenca in v Kranju pri gosp. Dolencu, in menda pol leta v Celovcu; vem pa tudi kakšna so spričevala.

Le segajte s prazno roko v ogenj ali po vaših kletih, da Vas more Vaše izvrstno vino speči.

Čudno se mi dozdeva, da se taka nevgledna oseba v mene zaletuje, ker mi nisem ničesar storil, da sem primoran na svojo starost po časopisih odgovarjati na take dopise, kojih vsebina je popolnoma izmišljena in neresnična.

Obžalovanja vredna pa je občina, ki ima takega nemirnega in neprijateljenega oštrija, trgovca in še celo prvega svetovalca.

Begunje, dne 16. aprila 1899.

Luka Grilo.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (732)

Zahvala.

Slavno društvo kranjske hranilnice je pri svojem letošnjem običnem zboru dovolilo tukajšnji kmetijski podružnici 100 gld. podpore. Za ta jako znatni dar se najiskrejeje zahvaljuje

Valentin Burnik

načelnik kmetijski podružnici.

V Metliki, 15. aprila 1899.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15.	9. zvečer	727.2	8.8	sl. zahod	dež	
16.	7. jutraj	729.6	9.8	p.m. jzah.	dež	
16.	2. popol.	731.9	14.0	moč. jzah.	skoro jas.	20.9 mm
17.	9. zvečer	734.1	8.6	sr. zahod del. oblak.		
17.	7. jutraj	736.5	6.3	sl. svzhod pol. oblak.		
17.	2. popol.	736.4	16.0	sr. jzahod del. jasno		0.6 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 8.5° in 10.8°, normale: 9.7° in 9.8°.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. deželne sodnije v Ljubljani z dné 31. marca 1899 opr. št. V. No III. 348/99/1 se bodo

„Zavodu meščanske vojašnice v Ljubljani“
lastna zemljišča

vlož. št. 17 in 219 katastralne občine Trnovo pri prostovoljni in

na dan 27. aprila 1899

ob 10. uri dopoldne na licu mesta določeni javni dražbi za ceno 20.000 gld. in 250 gld. izklicala in onemu, ki bode največ ponudil, v last oddala.

Dražbeni pogoji izloženi so v pisarni podpisanega sodnega komisarja v občini pregled.

Dr. Fran Vok

c. kr. notar kot sodni komisar.

(728—1)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Dunajska borza

dné 17. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	90 kr.
Avstrijska zlatna renta	100	60
Avstrijska krona renta 4%	119	90
Ogerska zlatna renta 4%	119	70
Ogerska krona renta 4%	97	60
Avstro-ogerske bančne delnice	919	—
Kreditne delnice	358	—
London vista	120	45
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	92 1/2
20 mark	11	78
20 frankov	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	40
C. kr. cekini	5	68

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Huberjev vrelce

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskimi boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.
HENRIK MATTONI, Dunaj.

Nova, jednonadstropna hiša z vrtom

se dá v najem ali se tudi proda. Ista leži
10 minut od trga Ribnice ob cesti v Kočevje; v hiši, katera stoji ob vodi, je gostilna. Več pri posestniku: Antonu Pajnič-u,
Goriča vas pri Ribnici. (709—3)

Dva gospoda

sprejmeta se takoj na stanovanje
in hrano. (705—3)

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezernu, Inomast,
Bregence, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Hab,
Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v
Kočevje. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob
1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 56 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob
5. uri 46 m. s jutraj osobni vlak z Dunaja via Am-
stetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih
varov, Hebe, Marijinih varov, Plaznja, Budejevic, Solno-
grada, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Be-
ljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne
osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov,
Hebe, Marijinih varov, Plaznja, Budejevic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezernu, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne
osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zve-
čer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6.
uri 56 m. jutraj ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6.
uri 10 m. (1)

Firm. 60. Einz. I.—133.

Firmaeintragung.

In das hiergerichtliche Register für Einzel-

firmen wurde eingetragen die Firma:

„Maria Malenšek, Wirtsgewerbe und Brant-

weinkleinverchleiss in Treffen Nr. 16.“

Die Firmainhaberin Maria Malenšek wird

zeichnen: „Maria Malenšek“. (729)

K. k. Kreisgericht Rudolfswert

Abth. III., am 11. April 1899.

(Vpis firme. V tusodni register za posamne
tvrdke se je vpisala firma: Marija Malenšek,
gostilničarska obrt in prodaja žganja na drobno v
Trebnejem št. 16. Imejteljica firme bode podpi-
savala: Marija Malenšek. — C. kr. okrajno sodišče
Novomesto, oddelek III., dné 11. aprila 1899.)

Družbenik

slovenščine in nemščine popolnoma zmožen
v pisavi in govoru, poštenega in solidnega
značaja, kateri bi imel veselje do kupčije
in potovanja, z okrog 1000 do 1200 gld.
denarja, se sprejme takoj za povečanje
jako dobro se rentujočega, že obstoječega
podjetja. Z uloženim denarjem si dotičnik
že lahko v prvem letu 800 do 1500 gld.
pridobi. (731—1)

Ponudbe pod naslovom: „Družbenik
z 1100“ pošto ležeče Ljubljana.

Dr. Friderika Lengiel - a Brezov balzam.

Že sam rastlinski
sok, kateri teče iz breze,
ako se navrti njeno
deblo, je od pamtveka
znan kot najizvrstnejše
lepotilo; ako se pa ta
sok, po predpisu izu-
mitelja pripravi kemič-
nim putem kot balzam,
zadobi pa čudovit uč-
nek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali
drugi deli polti ločijo se že drugi dan ne-
znatne luske od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale
gube in kozave pike ter mu daje mladostno
barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in
čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost,
ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge ne-
snažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred gld. 1.50. (10—8)

Dr. Friderika Lengiel - a BENZOL-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za
kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja
lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna
naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice,
Holešov, Prostějov, Prerov, Tišov, Humpolc.

Potrebna in koristna darila za
vsako priliko!

Češki kršćanski specialni zavod
za platno!

Sveži k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in da-
matnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priloga lastne tkalne izdelke na
reke po smernih cenah in najboljši ka-
kosti: celeplazneno domače in belene
platne vseh širokosti in finosti, platne
na platno do 240 cm., damaste; gradle,
namizne prte in blago, obrisane, servijate,
bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirale,
platen in pavolnat kanefas, robce, bele in
barvane, platnene, pavolnate in svilnate,
inlet in angin za siške, oksford, krizet,
običajni pralni sefir in točke blaga
za domače oblake, platnate pavolnate,
ruska, za šimnice, slamnike, zastore itd.,
trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent,
satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila (1953—42)

in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.
Kot strokovnjak in samizdelovalec lahko
najbolje postržem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Naročeno blago pošilja se
le po poštnem povzetju.

Poseben oddelek za razpošiljanje
pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld.
so vedno v zalogi.

Proda se (730—1) skoro nova pisalna miza, potem pult in stelaža.

Ogleda se lahko v Gradišči št. 2.
Vpraša se lahko v brivnici A. Drganca.

Izučen

svečarski pomočnik

25—35 let star, izurjen v izdelovanju vo-
ščenih sveč itd., stopi lahko takoj v službo
v tovarno, ki na par izdeluje sveče, v Pri-
morju. — Več pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. (716—2)

Sveže

Kulmbachsko pivo v steklenicah

priznано zdravilo in krepilo za bolnike
je v zalogi trgovine (21—87)

Kavčič & Lilleg pri „Zlatoregu“.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da pre-
vzemam in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delika-
tose, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti,
one od 20 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno
p. n. krčmarjem, društinam in onim, ki rabijo za
dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah na-
baviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi,
ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje,
fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro
blago in po niski ceni.

Cenike razpošljam rado voljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in
samoreni dajati blago po tako nizkih kupih, da se
ne bojim konkurence. (637—51)

Tudi sprejemam zastopstva in vsako-
ga ča posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan
v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Njegova Svetost Papež LEON XIII.

sporočil je po svojem
zdravniku prof. dr. Lap-
poniju gosp. lekarju G.
PICCOLI-JU v Ljubljani
srčno zahvalo za pripo-
slane Mu stekleničke

tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. no-
vembra 1897 podelil naslov „dvorni za-
ložnik Njegove Svetosti“ s pravico, da
sme nositi v svoji firmi z naslovom vred
tudi grb Njegove Svetosti

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi
drugi glasoviti profesorji in doktorji pri-
pisujejo Piccolijevu želodčno tinkturo,
katera krepi želodec, povečuje tek, po-
spešuje prebavljanje in telesno odprtje.
Naročbe s povzetjem sprejema in od-
pošilja točno (582—2)

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinktura za želodec pošilja lastnik po
12 stekleničic za gld. 1.20 av. vred., po
24 stekleničic za gld. 2.40, po 35 stekle-
ničic za gld. 3.50, po 70 stekleničic za
gld. 6.50. Poštni paket, ki ne tehta
preko 5 kl. po 110 stekleničic za gld. 10.30.
Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Urban Weber nasl. Zalilog, pošta: Železniki.

Na prodaj je več tisoč centov
strešnih skalc (Dachschiefer)

iz lastnih škrlolomov po jako nizkih cenah.
Prevzemam pokrivanje vsakovrstnih stavb, kakor
tudi cerkvá in zvonikov.

Z odličnim spoštovanjem

(699—3)

Urban Weber nasl.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.